Financiële Terugblik 2018
Nederlandse Publieke Omroep

Hilversum
Oktober 2019

Inhoudsopgave

Gehanteerde definities 3

Algemene toelichting 4

Pro Forma balans NPO 6
- Algemeen 6
- Eigen vermogen 7
- Algemene Media Reserve (balans CvdM) 8
- Vlottende activa 8
- Vorderingen 9
- Voorzieningen 10

Pro Forma exploitatieoverzicht NPO 11
- Algemeen 12
- Vergoedingen OCW 13
- Omroepbrede Middelen (OBM) 14
- Programmagebonden eigen bijdragen 15
- Overige inkomsten 15
- Totale kosten 16
- Over te dragen reserve media-aanbod 16
- FTE ultimo en gemiddeld 17

Programmakosten per domein per platform 18

Bijlage 1: Indeling clusters nevenactiviteiten 19

Bijlage 2: Indeling CCC-codes naar domein 20

Gehanteerde definities

De NPO (Nederlandse Publieke Omroep)
Het geheel van bestuur en alle landelijke publieke omroepen van de landelijke publieke omroep; omroepverenigingen, taakomroepen én NPO-organisatie. De Nederlandse Publieke Omroep (NPO) omvat dus zowel omroepen als de NPO-organisatie, die ieder vanuit hun eigen taak verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. De omroepen zijn dat door de verzorging van media-aanbod en de NPO-organisatie omdat deze het samenwerkings- en coördinatieorgaan is voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau, zoals bedoeld in Artikel 2.2 en 2.3 van de Mediawet. Hier worden nadrukkelijk niet de lokale en regionale omroepen bedoeld.

Omroepen
Alle landelijke publieke omroepen; de omroepverenigingen en taakomroepen.

NPO-organisatie
Het bestuursorgaan van de NPO; de Stichting Nederlandse Publieke Omroep.

CoBO
Co-productiefonds Binnenlandse Omroep

BVN
Beste van Vlaanderen en Nederland

SOM
Stichting Omroep Muziek

Algemene toelichting

In het Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen en de NPO (hierna: HFV) is opgenomen dat volgens Model IV (Toelichting op de exploitatierekening volgens categoriale indeling) voor de landelijke publieke omroep als geheel verantwoording afgelegd wordt over de gerealiseerde kosten in vergelijking met de bij OCW ingediende begroting. Naast deze exploitatierekening zijn in dit rapport ook de balans en de programmakosten per domein en platform apart opgenomen.

Alle in deze Financiële Terugblik opgenomen overzichten zijn pro forma en gebaseerd op de individuele jaarrekeningen van de omroepen en NPO-organisatie. De bepalingen en inrichtingseisen zoals vastgelegd in BW2 Titel 9, de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en de beleidsregels WNT zijn op deze jaarrekeningen van toepassing. Nadere regels over de inhoud en de inrichting zijn gesteld in het HFV. Alle financiële transacties voortkomend uit de bedrijfsactiviteiten en de daarbij behorende financiële beheersmiddelen zijn door de externe accountant van de betreffende omroep of NPO-organisatie getoetst op basis van de richtlijnen zoals opgenomen in de Mediawet, het HFV en de verder van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Alle in dit rapport opgenomen financiële overzichten kunnen niet worden geïnterpreteerd als een geconsolideerde financiële verantwoording met uniform opgestelde grondslagen. Tussen de omroepen en de NPO-organisatie is namelijk op bestuurlijk, organisatorisch en fiscaal terrein geen sprake van een juridische entiteit. Daarnaast is de resultaatbepaling niet uniform opgesteld doordat waarderingsgrondslagen op verschillende manieren kunnen zijn toegepast. Voor een goed begrip van de, door de individuele omroepen en de NPO-organisatie, gehanteerde waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar de individuele jaarrekeningen.

De op pagina 6 gepresenteerde balans (model I uit het HFV) is tot stand gekomen door de individuele balansen zoals opgenomen in de jaarrekeningen van de omroepen en NPO-organisatie bij elkaar op te tellen.
Voor de opstelling van het exploitatieoverzicht op pagina 11 (model IV uit het HFV) zijn voor de kolommen Radio t/m Organisatiekosten de jaarrekeningen van de omroepen bij elkaar opgeteld. Voor een transparantere verantwoording zijn de baten media-aanbod gesplitst naar de componenten vergoedingen OCW, omroepbrede middelen en inzet overgedragen reserve media-aanbod. Voor omroepen is het niet verplicht om deze aparte componenten in hun jaarrekening te benoemen, deze uitsplitsing is gebaseerd op de jaarlijkse afstemming tussen omroepen en NPO-organisatie. De totale baten media-aanbod wordt wel in de jaarrekening vermeld en sluit aan met het in dit rapport opgenomen subtotaal media-aanbod. Dit geldt ook voor de apart gepresenteerde componenten binnen de programmagebonden eigen bijdragen. Binnen de programmagebonden eigen bijdragen is onderscheid gemaakt naar bijdragen die verstrekt worden vanuit het NPO-fonds en vanuit overige instellingen. Ook hier sluit het subtotaal aan met de in de jaarrekeningen opgenomen totaal bedragen. De kolommen NPO-org en BVN/CoBO representeren de jaarrekening van NPO-organisatie. Om de jaarrekening van NPO-organisatie vergelijkbaar te maken met de jaarrekeningen van de omroepen is de post ‘verstrekking zendgemachtigden’ geëlimineerd naar de financieringsbronnen waar deze uit opgebouwd is. Daarnaast zijn de vanuit het NPO-fonds

verstrekte bijdragen verplaatst naar de programmagebonden eigen bijdragen NPO-fonds. Deze aanpassing is gedaan om de jaarrekeningen op elkaar aan te laten sluiten. Het HFV schrijft namelijk voor dat omroepen de vanuit het NPO-fonds ontvangen middelen in de verantwoording opnemen als programma gebonden eigen bijdragen. De via NPO-organisatie verstrekte middelen aan BVN en CoBO zijn in een aparte kolom opgenomen. De jaarrekeningen van deze organisaties en die van de SOM vormen zoals vermeld in het HFV geen onderdeel van deze financiële terugblik. De tabellen van de programmakosten per domein per platform (pagina 18), welke tot stand gekomen is door de individuele jaarrekeningen bij elkaar op te tellen.

Pro Forma balans NPO

x € 1.000,-	2018	2017	Verschil € 18/17	Verschil % 18/17
Immateriële vaste activa	341	502	-161	-32%
Materiële vaste activa	178.435	189.308	-10.873	-6%
Financiële vaste activa	75.896	78.140	-2.244	-3%
Vlottende activa	114.110	136.336	-22.226	-16%
Vorderingen	91.483	71.000	20.483	29%
Effecten	0	0	0	0%
Liquide middelen	143.688	150.695	-7.007	-5%
TOTAAL Activa	**603.953**	**625.982**	**-22.028**	**-4%**
Eigen vermogen	236.323	244.006	-7.683	-3%
Voorzieningen	32.298	28.513	3.785	13%
Langlopende schulden	23.260	25.491	-2.231	-9%
Kortlopende schulden	312.071	327.972	-15.901	-5%
TOTAAL Passiva	**603.953**	**625.982**	**-22.029**	**-4%**

Algemeen

In deze toelichting wordt inzicht gegeven in het eigen vermogen en de algemene reserve in combinatie met de 10%-regeling. Daarnaast zal voor de categorieën vlottende activa, vorderingen en voorzieningen een toelichting worden gegeven van de voornaamste afwijkingen. Inzicht in de overige categorieën is terug te vinden in de individuele jaarrekeningen van de omroepen en de NPO-organisatie.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve, herwaarderingsreserve, reserve koersverschillen beleggingen, reserve media-aanbod, overgedragen reserve media-aanbod en overige reserves.

x € 1.000,-	Totaal 2018	Omroepen 2018	NPO 2018
Algemene reserve	190.611	149.881	40.730
Herwaarderingsreserve Materiële Vaste Activa	467	467	0
Reserve Koersverschillen Beleggingen	2.222	2.222	0
Reserve voor media-aanbod	33.327	33.327	0
Overgedragen reserve media-aanbod	3.046	0	3.046
Overige reserves	6.650	0	6.650
Totaal eigen vermogen	**236.323**	**185.897**	**50.426**

- Algemene reserve
  De algemene reserve bestaat uit het verenigingsvermogen van de omroepen en de exploitatiereserve van de NPO-organisatie. Mediawet artikel 2.174a, lid 1, juncto artikel 16a van het Mediabesluit 2008 geeft aan dat omroepverenigingen aan algemene reserve kunnen opbouwen tot een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen bedrag, namelijk € 750 duizend. In 2018 hebben PowNed, Human en BNNVARA gedoteerd aan de algemene reserve. Bij BNNVARA is een vrijval van de herwaarderingsreserve ten gunste gebracht van de algemene reserve.

- Reserve koersverschillen beleggingen
  Ongerealiseerde waardemutaties op beleggingsportefeuilles worden verwerkt via de reserve koersverschillen beleggingen. Om impact op de volatiliteit van de reserve media-aanbod te beperken mogen ongerealiseerde waardemutaties niet via de exploitatierekening verantwoord worden. Een uitzondering op deze regel is alleen van toepassing als de reserve koersverschillen niet hoog genoeg is om de waardevermindering volledig op te vangen.
- Reserve voor media-aanbod en overgedragen reserve media-aanbod
  De reserve voor media-aanbod bij de omroepen is door de Raad van Bestuur middels een bindende regeling gemaximeerd. Als door omroepen aangehouden reserves boven dit maximum uitkomen dan wordt het surplus aan NPO-organisatie overgedragen en gedoteerd aan de overgedragen reserve media-aanbod.

Algemene Media Reserve (balans CvdM)

Op 1 januari 2013 is een nieuwe bepaling in werking getreden over de omvang van het totaal van de gereserveerde gelden voor de Nederlandse Publieke Omroep als geheel. Artikel 2.174, tweede lid Mediawet 2008 bepaalt dat het totaal van de gereserveerde gelden in een kalenderjaar niet meer dan 10% bedraagt van de uitgaven van de NPO-organisatie en de landelijke publieke media-instellingen (met uitzondering van de uitgaven aan verenigingsactiviteiten). De reserves van NPO-organisatie maken eveneens onderdeel uit van de berekening en toepassing van de zogenoemde 10%-reservenorm.

De NPO-organisatie heeft het totaalbedrag van de reserves en uitgaven berekend aan de hand van de eigen jaarrekening en die van de omroepen. Op basis van de totale uitgaven van de NPO (de NPO-organisatie en de publieke omroepen gezamenlijk), met uitzondering van de uitgaven aan verenigingsactiviteiten, kan de maximale norm worden berekend.

Voor 2018 bedragen de totale uitgaven van de NPO € 973,3 miljoen, waarmee de 10% norm € 97,3 miljoen is. Het totaal van de door de omroepen aangehouden reserves voor media-aanbod en het eigen vermogen van NPO-organisatie bedraagt € 83,8 miljoen. Rekening houdend met de norm is vastgesteld dat het totaal van de gereserveerde gelden niet boven de norm van 10% uit komt.

Vlottende activa

Tot de vlottende activa behoren het onderhanden werk gereed product, overige voorraden en de vooruitbetaling op de voorraden. Zoals zichtbaar in onderstaande tabel het saldo ultimo 2018 ten opzichte van 2017 € 22 miljoen lager.

x € 1.000,-	2018	2017	Verschil € 18/17
Vlottende activa	114.110	136.336	-22.226
Onderhanden werken en gereed product mbt Media-aanbod	118.828	141.309	-22.481
Overige voorraden	102	163	-61
Vooruitbetaald op voorraden	-4.820	-5.136	316

De voorraden bestaan enerzijds uit programma's die nog niet gereed zijn voor uitzending (onderhanden werk) en anderzijds uit programma's waarvan de productie volledig afgerond is (gereed product). De daling van de voorraad is met name te relateren aan de NOS (€ -29 miljoen) met betrekking tot de uitzendingen (productiekosten en rechten) rondom het Wereldkampioenschap voetbal 2018 en Olympische Spelen 2018. Naast deze daling is bij de AVROTROS een toename zichtbaar van € 7 miljoen. Deze toename is het saldo van titels die ultimo 2017 tot het onderhanden werk behoorde, zoals Flikken Maastricht, Frans Bauer in Amerika en Mijn vader is de beste, en programma's die ultimo 2018 nog niet gereed waren voor uitzending, zoals RedBad, Frans Bauer in China en Vliegende Hollanders.

Vorderingen

Ultimo 2018 is het saldo van de vorderingen ten opzichte van 2017 gestegen met € 20 miljoen.

x € 1.000,-	2018	2017	Verschil € 18/17
Vorderingen	91.483	71.000	20.483
Handelsdebiteuren	29.605	26.731	2.874
Deelnemingen	424	137	287
Belastingen en premies sociale verzekeringen	426	746	-320
Overige vorderingen	48.373	35.961	12.411
Overlopende activa	12.655	7.425	5.231

De vordering op debiteuren is gestegen met € 2,8 miljoen. De grootste stijgingen zijn zichtbaar bij NPO-organisatie € 3 miljoen en de AVROTROS € 0,5 miljoen. Bij NPO-organisatie heeft het saldo met name betrekking op uitstaande facturen in verband met te ontvangen distributievergoedingen en bij de AVROTROS met prolongaties van de abonnementen bij de programmabladen.

De stijging van de overige vorderingen is zichtbaar bij NPO-organisatie (€11,3 miljoen), KRO-NCRV (€ 0,8 miljoen) en omroep MAX (€ 0,3 miljoen). Bij NPO-organisatie betreft dit een vordering op de NOS en de NTR in verband met een eenmalige verstrekking van additioneel werkkapitaal. Bij de KRO-NCRV is het saldo van de abonnementsgelden gestegen, welke samenhangt met afwijkende incassomomenten van de decemberfacturatie en bij MAX betreft dit een vordering op NPO-organisatie inzake financiering van in 2018 uitgezonden programma's.

De overlopende activa zijn bij NPO-organisatie gestegen met € 4 miljoen als gevolg van voorschotten vanuit het NPO-fonds aan de omroepen, welke worden verrekend zodra een productie uitgezonden is. Bij de omroepen is de toename het gevolg van vooruitbetaalde kosten (EO € 0,2 miljoen) voor werving van abonnees en leden (MAX € 0,3 miljoen), onderhoudscontracten ICT en

productiekosten (AVROTROS € 0,3 miljoen), verzekeringskosten, abonnementen, ICT- en marketingkosten (KRO-NCRV € 0,2 miljoen).

Voorzieningen

Het saldo van de voorzieningen is in 2018 gestegen met € 3,8 miljoen euro.

x € 1.000,-	2018	2017	Verschil € 18/17
Voorzieningen	32.298	28.513	3.785
Voor pensioenen	7.439	8.248	-809
Voor belastingen	4	18	-14
Overige	24.855	20.247	4.608

De toename van de voorzieningen is zichtbaar bij de categorie overige voorzieningen. In de mutatie van € 4,6 miljoen is een stijging zichtbaar bij de NOS (€ 6,2 miljoen). De voornaamste oorzaak hiervan betreft een in 2018 gevormde voorziening voor verlieslatende contracten inzake contracten die in 2018 aangegaan zijn, maar welke niet geheel via media-aanbod worden gefinancierd. Bij de VPRO is het saldo van de overige voorzieningen gedaald met € 1 miljoen. Zo is de voorziening herinrichting ten behoeve van de in 2018 uitgevoerde reorganisatie naar nihil gebracht. Bij de AVROTROS is een daling van € 0,3 miljoen zichtbaar. Hier gaat het om de voorziening juridische geschillen en de voorziening groot onderhoud.

Pro Forma exploitatieoverzicht NPO

Model IV Toelichting op de exploitatierekening volgens categoriale indeling

x € 1.000,-	Radio	Televisie	Overig media-aanbod	Neven-activiteiten	Verenigings-activiteiten	Organisatie-kosten	NPO-org	BVN/ CoBO	Totaal 2018*)
Baten									
Vergoedingen OCW	63.516	469.823	27.908	0	0	102.377	161.922	9.806	835.352
Omroepbrede Middelen	0	32.806	7.453	0	0	212	-51.723	2.886	-8.366
Inzet overgedragen Reserve Media-aanbod	0	2.337	29	0	0	0	-2.366	0	0
Subtotaal Media-aanbod	**63.516**	**504.966**	**35.390**	**0**	**0**	**102.589**	**107.833**	**12.692**	**826.986**
Programma gebonden eigen bijdragen NPO-Fonds	594	3.659	0	0	0	0	-15.865	0	-11.612
Programma gebonden eigen bijdragen overig	1.175	16.905	956	23	0	103	0	0	19.162
Subtotaal programmagebonden eigen bijdragen	**1.769**	**20.564**	**956**	**23**	**0**	**103**	**-15.865**	**0**	**7.550**
Opbrengst programmabladen	0	0	0	74.991	0	0	0	0	74.991
Opbrengst overige nevenactiviteiten	0	0	0	15.583	0	0	461	0	16.044
Opbrengst verenigingsactiviteiten	0	0	0	0	28.642	0	0	0	28.642
Overige bedrijfsopbrengsten	168	0	0	0	25	307	47.328	0	47.828
Barteringbaten	0	583	0	1.612	0	0	0	0	2.195
Som der bedrijfsopbrengsten	**65.453**	**526.114**	**36.346**	**92.209**	**28.667**	**102.999**	**139.757**	**12.692**	**1.004.236**
Lasten									
Lonen en salarissen	33.482	88.789	17.144	12.169	2.097	42.995	25.511	0	222.187
Sociale lasten	8.687	22.620	4.382	3.231	465	9.916	6.042	0	55.343
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	350	3.074	119	1.288	23	9.720	8.028	0	22.602
Bijzondere waardeverminderingen van vlottende activa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Directe productiekosten	25.505	438.660	23.697	38.360	9.265	3.606	67.899	12.692	619.684
Overige bedrijfslasten	600	2.562	374	6.252	9.045	36.631	32.575	0	88.039
Toerekening organisatiekosten	0	-120	0	3.752	3.297	-6.929	0	0	0
Barteringlasten	0	705	0	1.613	0	5	0	0	2.323
Som der bedrijfslasten	**68.624**	**556.290**	**45.716**	**66.665**	**24.191**	**95.945**	**140.055**	**12.692**	**1.010.178**
BEDRIJFSRESULTAAT	**-3.171**	**-30.176**	**-9.370**	**25.544**	**4.476**	**7.054**	**-298**	**0**	**-5.941**
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren	0	0	0	-219	0	0	0	0	-219
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	0	0	0	1.328	2.509	381	6	0	4.224
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde waardeverandering van beleggingen resp. effecten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ongerealiseerde waardeverandering van beleggingen resp. effecten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ongerealiseerde waardeverandering van materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rentelasten en soortgelijke kosten (-/-)	-22	-284	-11	-105	-54	86	-71	0	-461
Som der financiële baten en lasten	**-22**	**-284**	**-11**	**1.004**	**2.455**	**468**	**-65**	**0**	**3.544**
Exploitatieresultaat voor toerekening eigen bijdragen	**-3.193**	**-30.460**	**-9.381**	**26.548**	**6.930**	**7.522**	**-363**	**0**	**-2.397**
Toerekening resultaat niet-programma gebonden EB	2.515	25.106	6.909	-26.548	-6.695	-1.287	0	0	0
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	**-677**	**-5.354**	**-2.472**	**0**	**235**	**6.235**	**-363**	**0**	**-2.397**
Over te dragen reserve voor media-aanbod**)	-54	-2.450	343	0	66	101	1.995	0	1
EXPLOITATIERESULTAAT na overdracht	**-731**	**-7.804**	**-2.129**	**0**	**301**	**6.336**	**1.632**	**0**	**-2.396**

*) De baten en lasten zijn exclusief SOM (onderdeel van de NPO Begroting, maar niet van deze Financiële Terugblik).
**) Verdeling conform opgave omroepen

Algemeen

In tegenstelling tot model IV biedt onderstaand exploitatieoverzicht een transparantere vergelijking van de jaarrekeningen 2018 met de NPO Begroting 2018. Om deze reden zijn in onderstaand model de nettoresultaten uit neven- en verenigingsactiviteiten opgenomen als overige inkomsten, samen met de overige bedrijfsopbrengsten en de barteringbaten. De NPO-fonds bijdragen maken in onderstaand overzicht onderdeel uit van de omroeprede middelen en niet meer van de programmagebonden eigen bijdragen. De totale lasten worden in de begroting niet verder onderverdeeld naar kostensoorten, dit in tegenstelling tot de in 2018 gerealiseerde kosten. Om die reden is in onderstaand overzicht een verdichting van de kosten weergegeven.

x € 1.000,-	Totaal 2018*)	Begroting 2018	Afwijking Begroting
Baten			
Vergoedingen OCW	835.352	816.970	2%
Omroepbrede Middelen (incl NPO-fonds)	-19.978	0	
Inzet overgedragen Reserve Media-aanbod	0	0	
Programma gebonden eigen bijdragen	19.139	10.500	82%
Overige inkomsten	82.326	67.353	22%
Som der bedrijfsopbrengsten	**916.839**	**894.823**	**2%**
Personele kosten	259.568		
Afschrijvingen	21.291		
Directe productiekosten	572.059		
Overige bedrijfslasten	66.403		
Som der bedrijfslasten	**919.321**	**915.653**	**0%**
BEDRIJFSRESULTAAT	**-2.482**	**-20.830**	
Som der financiële baten en lasten	**86**	**0**	
Exploitatieresultaat voor toerekening eigen bijdragen	**-2.397**	**-20.830**	
Toerekening resultaat niet-programma gebonden EB	0	0	
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	**-2.397**	**-20.830**	
Over te dragen reserve voor media-aanbod	1	0	
EXPLOITATIERESULTAAT na overdracht	**-2.396**	**-20.830**	

*)De baten en lasten zijn exclusief SOM. De SOM maakt onderdeel uit van de NPO Begroting, maar niet van deze Financiële Terugblik.

Vergoedingen OCW

De vergoedingen OCW is als volgt samengesteld:

	Bedragen x € 1.000,-	
	Begroting 2018	**816.970**
	Meerkosten superevenementen	26.813
1)	**Budgetaanvraag 2018**	**843.783**
	Bij: Aanpassing index	1.276
2)	**Vastgesteld budget 2018[1]**	**845.059**
	Bij: Wijziging budget voor het jaar 2018[2]	1.930
	Af: Budget SOM	-16.059
3)	**Gecorrigeerd vastgesteld budget OCW**	**830.930**
	Bij: Mutatie overlopende passiva	4.509
	Af: Overige verschillen	-87
4)	**Verantwoord budget OCW 2018**	**835.352**

1) In de begroting 2018 is een budgetaanvraag opgenomen van € 817 miljoen. Daarnaast is voor de meerkosten superevenementen een additioneel budget van €26,8 miljoen uit de AMr aangevraagd. Deze meerkosten kunnen niet opgevangen worden uit de reguliere financiële middelen. De totale budgetaanvraag 2018 bedroeg € 843,8 miljoen.
2) Het voor 2018 vastgestelde budget is € 1,3 miljoen hoger ten opzichte van het aangevraagde budget als gevolg van gewijzigde indexpercentages. Inclusief deze correctie bedraagt het vastgestelde budget € 845,1 miljoen.
3) Eind 2018 is het budget met € 1,9 miljoen verhoogd naar aanleiding van het door de NPO ingediende bezwaar. Daarnaast wordt het budget van de SOM ad € 16,1 miljoen in mindering gebracht. De reden hiervoor is dat conform HFV de SOM geen onderdeel uit maakt van deze rapportage. Rekening houdend met deze correcties bedraagt het budget € 830,9 miljoen.
4) De bedragen die voor de verzorging van media-aanbod in het boekjaar zijn ontvangen, maar (nog) niet volledig aan de omroepen zijn toegekend, worden conform het HFV in de jaarrekening verantwoord als 'overlopende passiva budget voor media-aanbod'[3]. De mutatie van de overlopende passiva bestaat uit ingezet OCW budget uit jaar 2017 minus niet toegekend OCW budget uit jaar 2018. In 2018 zijn de overlopende passiva gemuteerd met € 4,5 miljoen.
   Daarnaast kunnen diverse overige verschillen ontstaan, zoals: een verschil in timing van de verantwoording van de toekenningen tussen omroepen en de NPO-organisatie.
   Na verwerking van hiervoor genoemde mutaties is in het exploitatieoverzicht een OCW-budget van € 835,35 miljoen verantwoord.

[1] Brief vaststelling van de budgetten voor het jaar 2018, d.d. 20 december 2017
[2] Brief wijziging budget voor het jaar 2018 op grond van ingediend bezwaar, d.d. 7 december 2018
[3] Zie HFV, paragraaf 2.2.6.1. overlopende passiva media-aanbod.

Omroepbrede Middelen (OBM)

De omroepbrede middelen zijn als volgt samengesteld:

Bedragen x € 1.000,-	Totaal	Regulier	NPO-fonds
OBM jaarverslag NPO-organisatie	66.659	51.659	15.000
Waarvan rentelasten	-71	-71	
Beschikbaar gesteld voor media-aanbod	**66.588**	**51.588**	**15.000**
Verantwoording door omroepen	-43.724	-40.471	-3.253
Toegekend aan CoBO/BVN	-2.886	-2.751	-135
Mutatie overlopende passiva	-20.040	-8.367	-11.673
Overige verschillen	**-62**	**-1**	**-61**

De raad van bestuur heeft in 2018 € 66,7 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de verzorging van media-aanbod. Deze beschikbaar gestelde middelen bestaan met name uit baten die bij NPO-organisatie worden ontvangen in het kader van het behartigen van zaken die van gemeenschappelijk belang zijn voor de omroepen, zoals vergoeding doorgifte publieke zenders. Daarnaast is de vanuit OCW ontvangen vergoeding voor meerkosten grote superevenementen, welke geen onderdeel uit maakt van het programmabudget, via OBM doorgegeven aan de programmering.

Van het beschikbaar gestelde bedrag voor media-aanbod is € 43,7 miljoen door omroepen in hun jaarrekeningen verantwoord en € 2,9 miljoen verstrekt aan CoBO en BVN. Indien de bedragen die voor de verzorging van media-aanbod ter beschikking zijn gesteld in een boekjaar niet volledig zijn toegekend, dient de NPO conform het HFV deze middelen als 'overlopende passiva budget voor media-aanbod' te verantwoorden. In totaal bedraagt de mutatie in de overlopende passiva € 20,0 miljoen. Een omvangrijke post binnen de overlopende passiva OBM ultimo 2018 betreft de kwaliteitsimpuls van €12,3 miljoen. Zoals opgenomen in het plan van aanpak behorende bij de begroting 2019 wordt dit gereserveerde bedrag in 2019 (en 2020) eenmalig aangewend om de budgetkorting op te vangen. De overige verschillen ad € 62 duizend zijn ontstaan door verschillen in de jaarrekeningen van de omroepen en die van NPO-organisatie.

Gelijk aan 2017 is in 2018 € 16,6 miljoen beschikbaar gesteld voor het NPO-fonds. Hiervan is € 0,6 miljoen besteed aan organisatiekosten en € 16,0 miljoen, waarvan € 15,0 miljoen uit OBM, beschikbaar gesteld voor de programmering. De door het NPO-fonds beschikbaar gestelde bijdrage wordt door de omroepen in de exploitatierekening opgenomen in het jaar waarin het programma uitgezonden is. Hierdoor ontstaat er een timingsverschil tussen het moment van toezeggen en beschikbaar stellen van de middelen en het afleggen van verantwoording in de jaarrekening. Omroepen hebben in 2018 € 4,3 miljoen in hun jaarrekeningen opgenomen. Het restant ad € 11,7 miljoen tesamen met de reeds toegezegde bijdrage uit 2017 waarvan het programma nog niet uitgezonden is wordt op de balans van NPO-organisatie verantwoord als overlopende passiva (in totaal € 25,5 miljoen).

Programmagebonden eigen bijdragen

Bij het opstellen van de begroting 2018 zijn de totale programmagebonden eigen bijdragen (gedefinieerd als bijdragen CoBO-fonds, co-producenten, sponsorbijdragen en bijdragen overige derden) ingeschat op € 10,5 miljoen. Deze inschatting is behoudend geweest, omdat de programmagebonden eigen bijdragen afhankelijk zijn van de programmering en pas bekend zijn na de begroting. De realisatie 2018, is € 8,7 miljoen hoger.

Overige inkomsten

Conform de Mediawet (artikel 2.135, lid 1 MW) moeten alle inkomsten, waaronder netto resultaten van neven- en/of verenigingsactiviteiten, ingezet worden ten behoeve van de programmering. Deze inkomsten worden verantwoord onder overige inkomsten. Een nadere uitsplitsing van de nevenactiviteiten en de bijbehorende cluster indeling is weergegeven in de bijlage. Ook de inkomsten van de NPO-organisatie, welke mede namens omroepen worden ontvangen, maken onderdeel uit van de overige inkomsten. Deze inkomsten bestaan onder andere uit de vergoeding voor de doorgifte van de publieke zenders, opbrengsten inzake rechten en dienstverlening voor hosting en streaming. Daarnaast is bij het opstellen van de begroting rekening gehouden met de overige inkomsten van de SOM (o.a. ticketinkomsten) en BVN (o.a. Bijdrage Vlaamse regering). Deze inkomsten vormen geen onderdeel van deze Financiële Terugblik, waardoor voor een goed vergelijk de begroting gecorrigeerd dient te worden, zie onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000,-	
Begroting 2018	**67.353**
BVN	1.161
SOM	3.092
Gecorrigeerde begroting	**63.100**
Totaal 2018	82.326
Verschil met begroting	**19.226**

Bij het opstellen van de begroting is een inschatting gemaakt voor de nettoresultaten uit neven- en verenigingsactiviteiten van € 20,0 miljoen. De nettoresultaten betreffen de bruto opbrengsten (zoals programmabladen en verenigingsactiviteiten) minus de kosten die hiervoor worden gemaakt. Deze inschatting was gebaseerd op de realisatie van afgelopen jaren. Het gerealiseerde resultaat is uitgekomen op € 33,5 miljoen en daarmee € 13,5 miljoen hoger dan begroot.

Naast dit hogere resultaat zijn de overige inkomsten van NPO-organisatie ook hoger dan bij de begroting ingeschat (€ 4,7 miljoen). Dit is het resultaat van eerder en recente onderhandelingen op de vergoeding voor doorgifte van de publieke zenders welke positiever uitgepakt is dan vooraf ingeschat. Daarnaast is het resultaat op NPO Start Plus budget neutraal in de begroting opgenomen.

Totale kosten

Met de beschikbare middelen als basis is een inschatting gemaakt van de totale kosten van € 915,7 miljoen. Dit betekent dat de gerealiseerde kosten ad € 919,3 miljoen ten opzichte van de begroting € 3,6 miljoen hoger zijn. Deze hogere kosten worden deels gedekt uit hogere opbrengsten en voor het restant blijft een negatief exploitatiesaldo over.

Over te dragen reserve media-aanbod

De raad van Bestuur van de NPO heeft een maximum vastgesteld voor de door omroepen aan te houden reserves voor media-aanbod (RMA)[4]. Wanneer de aangehouden reserve boven dit maximum uitkomt, moeten deze gelden overgedragen worden aan de NPO-organisatie. In totaal is in 2018 € 2 miljoen aan de NPO-organisatie overgedragen (KRO-NCRV € 1,5 mln, BNNVARA € 0,3 mln, MAX € 0,1 mln en HUMAN € 0,1 mln). Deze overgedragen reserves voor media-aanbod worden in een volgend jaar ingezet om de budgetkorting op te vangen[5].

Artikel 2.174, tweede lid Mediawet bepaalt dat het totaal van de gereserveerde gelden in een kalenderjaar niet meer dan 10% bedraagt van de uitgaven van de NPO-organisatie en de landelijke publieke media-instellingen, met uitzondering van de uitgaven aan verenigingsactiviteiten. Het surplus boven deze 10%-norm dient de NPO over te dragen aan het Commissariaat voor de Media, waarna dit bedrag zal worden toegevoegd aan de algemene mediareserve. In 2018 is € 973,7 miljoen uitgegeven, waarmee de 10% norm € 97,4 miljoen euro is. Het totaal aan aangehouden reserves media-aanbod en het eigen vermogen van NPO-organisatie bedroeg € 83,8 miljoen, wat betekent dat de norm van 10% niet is overschreden.

[4] Zie voor nadere toelichting het document '*Bindende regeling Mediareserves'* op www.npo.nl
[5] Zie voor nadere toelichting 'Plan van Aanpak NPO' behorende bij de Begroting 2019 op www.npo.nl

FTE ultimo en gemiddeld

Onderstaand een overzicht van de Fte's gemiddeld en ultimo jaar 2018 naar totaal en per omroep.

	FTE ultimo	FTE gemiddeld
NOS	714	721
KRO-NCRV	471	469
BNNVARA	429	434
AVROTROS	389	396
NPO-organisatie	387	378
NTR	356	353
EO	320	320
VPRO	295	293
MAX	97	89
WNL	47	47
HUMAN	28	27
PowNed	10	11
Totaal	**3.543**	**3.537**

Programmakosten per domein per platform

Vanaf verslagjaar 2017 is het HFV uitgebreid met het model programmakosten per domein per platform. Ter bepaling van het juiste domein wordt het media-aanbod middels de Crossmediale Content Classificatie (CCC) gegroepeerd. Een overzicht van de verbinding tussen CCC-code en domein is opgenomen in de bijlage. De totale in dit rapport opgenomen verantwoording van de programmakosten per domein per platform sluit aan met het overzicht op pagina 12. In dit overzicht bedragen de totale kosten TV € 556,3 miljoen, Radio € 68,6 miljoen en het overig media-aanbod € 45,7 miljoen. De onderverdeling naar de domeinen en zenders/netten wordt weergegeven in de onderstaande tabellen.

x € 1.000,-	Radio					
Domein	NPO Radio 1	NPO Radio 2	NPO 3FM	NPO Radio 4	NPO Radio 5	Totaal Radio
Nieuws en opinie	27.856	629	2.365	298	540	31.688
Sport	2.095	0	0	0	0	2.095
Samenleving	4.072	4.717	1.972	796	3.698	15.255
Kennis	1.560	169	0	0	0	1.729
Expressie	2.138	3.053	3.359	7.574	1.391	17.515
Amusement	0	0	112	195	35	342
Bijzondere kosten	0	0	0	0	0	0
Totaal	**37.721**	**8.568**	**7.808**	**8.863**	**5.664**	**68.624**

x € 1.000,-	Televisie				
Domein	NPO 1	NPO 2	NPO 3	Z@PP (ELIN)	Totaal Televisie
Nieuws en opinie	55.491	56.641	7.277	5.689	125.098
Sport	111.422	7.523	8.649	0	127.594
Samenleving	31.519	34.387	17.394	3.829	87.129
Kennis	22.975	28.374	12.894	19.165	83.408
Expressie	37.842	21.406	33.267	21.441	113.956
Amusement	7.814	0	3.133	8.158	19.105
Bijzondere kosten	0	0	0	0	0
Totaal	**267.063**	**148.331**	**82.614**	**58.282**	**556.290**

x € 1.000,-	Overig Media-aanbod
Domein	
Nieuws en opinie	15.849
Sport	247
Samenleving	7.972
Kennis	6.365
Expressie	14.196
Amusement	1.087
Bijzondere kosten	0
Totaal	**45.716**

Bijlage 1: Indeling clusters nevenactiviteiten

In de individuele jaarrekeningen wordt door de omroep volgens de door het Commissariaat van de Media opgestelde clusterindeling[6] verantwoording afgelegd over de nevenactiviteiten. De diverse uit te voeren activiteiten zijn gebundeld in de volgende clusters:

Cluster	Activiteit
1	Exploitatie van onverkort media-aanbod of publieke formats buiten de publieke media-opdracht
2	Verhuren van personeel of middelen aan derden
3	Eenmalig en/of met regelmaat uitgeven en verkopen van (programma)bladen, tijdschriften, magazines of producten die daarmee naar hun aard vergelijkbaar zijn.
4	(Laten) Verkopen van producten of diensten van derden
5	Het houden van een webwinkel
6	Oprichten van, of een >20% deelnemen in, een entiteit
7	Op de markt (laten) brengen van overige producten of diensten

[6] Zie voor uitgebreidere toelichting beleidsregels nevenactiviteiten gepubliceerd op de website van het commissariaat voor de media

Bijlage 2: Indeling CCC-codes naar domein [7]

Domein	CCC-code	CCC-omschrijving
Nieuws en Opinie	111	nieuws(berichtgeving)
Nieuws en Opinie	112	actualiteiten
Nieuws en Opinie	121	actuele meningsvorming
Nieuws en Opinie	122	meningsvorming
Nieuws en Opinie	129	opiniërend (R)
sport	210	actuele sportinformatie
sport	230	sportreportage
samenleving	131	religie
samenleving	141	human interest
samenleving	142	human actua
samenleving	143	human culture
samenleving	181	informatief magazine (R)
samenleving	220	overige sportinformatie
kennis	151	educatie
kennis	152	service
kennis	153	factual
kennis	311	Nederlandse educatieve fictie
kennis	321	buitenlandse educatieve fictie
kennis	411	educatieve quiz
expressie	132	kunstinformatie
expressie	133	muziek-informatie
expressie	319	Nederlandse overige fictie
expressie	329	buitenlandse overige fictie
expressie	412	artistieke spel & quiz
expressie	441	cabaret/kleinkunst
expressie	442	satire
expressie	510	populaire muziek
expressie	520	klassieke muziek
expressie	530	overige muziek
expressie	580	gemengde muziek (R)
amusement	419	overige spel & quiz
amusement	420	human entertainment
amusement	430	overig amusement
amusement	431	amuserend magazine (R)

(R) = Radio

[7] Zie voor nadere toelichting het document 'Crossmediale Content Classificatie (CCC), Informatie, Cultuur, Educatie en Amusement (ICEA) en wegingscriteria - versie nov 2017' op www.npo.nl